

..אנו תומכים בזכותו של כל יהודי שומר מצוות שלא לעבוד בשבת -

בתנאי שכל השירותים הציבוריים עבדו שבעה ימים בשבוע..."

אולם, למרות שהפרשה נוגעת למעטים, יש בה צד עקרוני, שאיננו רוצים להעלים ממנו עין.

נגד כפייה אנטי-דתית

אנו לוחמים נגד כפייה דתית ונגד כפייה אנטי-דתית. אנו דוגלים בחופש-המצפון של חילוניים ושל דתיים. אנו תומכים בזכותו היסודית של כל מינוע להיות נאמן לעצמו ולעקרונותיו, גם כאשר דרכו אינה מקובלת עלינו.

משום כך, אנו תומכים בזכותו של יהודי שומר-מצוות שלא לעבוד בשבת, כשם שאנו תומכים בחובת המדינה לקיים את השרותים הציבוריים בשבת. התעופה האזרחית, כמו שרות האוטובוסים והרכבות, צריכה לפעול שבעה ימים

להלן הודעת סיעתנו בוויכוח על הצעת אי-האימון שהוגשה עליידי סיעת אגודת-ישראל, בגלל כפיית חילול-שבת על עובדים מעולי גרוזיה. **אורי אכנרי:** אין לנו אימון בממשלת גולדה מאיר. אין לנו אימון בראשיה-הממשלה, אשר דלת ליטתה פתוחה בפני כל שוחר כיבוש וסיפוח, אך נעולה בפני טובי אנשי-הרוח התובעים יוזמת-שלום. אין לנו אימון בראשיה-הממשלה המחלקת את העם ל"נחמדים" ו"לא-נחמדים", במקום לחלק מחדש את ההכנסה הלאומית על-פי אמת-מידה של צדק סוציאלי. אין לנו אימון בראשיה-הממשלה המגדירה את המלחמה בשחיתות כ"מישפט" לניץ", ואת התובעים טוהר-מידות כ"מובילים לפאשיזם". אין לנו אימון בראשיה-הממשלה שהערימה כל מיכשול אפשרי ובלתי-אפשרי בדרך לשיחות-שלום, להסדר כולל ולהסדר חלקי. אין לנו אימון בראשיה-הממשלה המרשה לחבר ממשלתה לעסוק במיסחר ברכוש המדינה, והעוצמת עין בפני הפרת-חוק שיטתית של שר המופקד על ביצוע חוקים. אין לנו אימון בראשיה-הממשלה השומרת על שלמות קואליציה עליידי קנר גיות בלתי-פוסקות עם העסקים הדתיים.

ביטום הכרה הקדושה

מה לא עשו ממשלה זו וקודמותיה כדי לפטם את הפרה הקדושה של שלמות קואליציונית? שום מחיר לא היה יקר מדי. שום חרות אזרחית לא היתה קדושה מדי.

אלפי בחורי-ישיבה בריאים וחסונים שוחררו מכל שרות צבאי, בשעה שכל שאר הצעירים עמדו מול פני המוות בימי קרב, ושירתו שנים ארוכות בימי שלום, בשרב ובבוץ ובשלג.

רבבות בנות דתיות ודתיות-כביכול שוחררו לא רק משרות צבאי, אלא אף משרות לאומי והומאניטרי, מהוראה בבתי-ספר, מעזרה לחולים מוכי-סבל, מסעד למישפחות נזקקות.

גיתויה-המתים, שהם מכשיר חיוני לקידום הרפואה ולהצלת החיים, צומצמו מתחת למינימום הדרוש לשמירה על הרמה הנוכחית של בריאות העם.

מיפעלים חיוניים, שבהם תלויות כלכלת המדינה ורווחת אזרחיה, משותקים יממה כשבוע. זוהי המדינה היחידה בעולם שבה אין האזרח יכול לטייל באוטובוס וברכבת ביום מגוחכת. המדינה היחידה בעולם שבה אין התייר יכול לקבל חביתה חמה בבוקר בכל יום שביעי.

במדינה זו מוגדרים טובי הבנים כמזורים, שאינם יכולים לבוא בקהל העם. וגם שאר האזרחים והאזרחיות אינם יכולים להינשא כאוות נפשם ולהתגרש תוך הסכמה הדדית, אלא בטכסים שרבים מהם רואים בהם שקר בנפשם.

במדינה זו יש חופש לכל הדתות, מלבד לדת היהודית. זרמים חשובים, אשר מיליוני יהודים ברחבי העולם נמנים עליהם, מוחרמים ומשוללים זכויות אלמנטריות. במדינה זו יש רבנות מטעם, הנבחרת על סי קנוניה, הפועלת על פי השררה, אשר כל איש בעם כפוף לה מרגע לידתו עד אחרי קבורתו, אך רק מינוע קטן בעם בוחר בה.

לכן, אילו היתה סיעה כלשהי מציעה להביע אי-אימון בממשלת גולדה מאיר על השתעבדותה לכפייה הדתית, היינו תומכים בהצעה בלב שלם.

אבל כאשר סיעה מציעה להביע לה אי-אימון בטענה הפוכה, מוסרכת ואף מגוחכת,

קאריקטורה של זאב ב"הארץ"

בשבוע. הפתרון הנוכחי — כשמריאים מטוסים לאור היום כגנבים בלילה, וכשפועל נמל-התעופה בשבת באמתלות ובתירוצים, אינו לרוחנו. הנמל פועל בשבת, כל המטוסים — ובכללם מטוס ישראל — טסים בשבת. יהאנא הדבר גלוי ורשמי. אודם מינהלת נמל-התעופה, כמו כל מעסיק ציבורי וגם פרטי, צריכה לעשות את מירב המאמצים כדי לפטור מעבודתה בשבתות יהודים

סכין בגב העוליה

שומרי-מצוות. יש רק מיקרים מעטים במשק, שבהם סידור כזה אינו ניתן, ובמיקרים מעטים אלה — כשאין כל אפשרות למצוא סידור סביר, מבלי להטיל על שאר העובדים מעמסה בלתי-אנושית — ואז אין מגוס מלהימנע מלהעסיק עובדים דתיים. (אחרי הכל, יש גם מקומות-עבודה שבהם אין מקום לעובדים חילוניים. אין הרבה משיגתי-כשרות אתיאסי-טים. ושום אתיאסט לא הגיש עדיין הצעת אי-אימון על כי נסגר בפניו מקום-עבודה בהיכל שלמה).

עניין זה אינו מצדיק הצעת אי-אימון. ומסופקני, אם אכן זאת היתה הסיבה האמיתית להגשת ההצעה לאי-אימון. במהלך הוויכוח יצא המרצע מהשק, ונתברר שהוויכוח האמיתי הוא על חלוקת משרות במישור-הקליטה. גם עניית יהודי ברית-המועצות הפכה לקער-תשל, שתוכנה מתחזק עדיפי המפתח המפלגתי הפיאורלי. מאבק על שלל, על מישרות, על ההכרה ב"התאחדויות עוליים" מפוברקות של המפלגות השונות — צאו וראו איך מכערים פרק יפה זה, ששמו עליה מברית-המועצות! אבל לזה שותפות כל מפלגות המיסד. ומי מהן רשאית להציע אי-אימון ברעותה? עם כל רצוננו העז להביע אי-אימון לממשלת גולדה מאיר, ולראשי הממשלה עצמה, איננו יכולים ואיננו רוצים לעשות זאת על רקע מגוחך זה.

איננו יכולים לתמוך בה. אפילו הכאב שנגרם אותה סיעה, עם סגירת הבנק שקיבלה כמתנה בעבור הצבעה בכנסת. אינו מצדיק השתתפות בצער בצורת תמיכה בהצבעה. עז כן נימנע היום מהצבעה.

קואליציה אגו-י-דק"ח

מה, בעצם, עומד כאן לדיון? אנשי-האמונה המציעים כאן אי-אימון טוענים שכופים על יהודים שומרי-שבת לעבוד ביום קודשם, או שנשללת מהם זכות-העבודה בגלל אמונתם הדתית. הפרשה עצמה נוגעת למעטים. אגודת-ישראל מנפחת אותה ככוח, כדי להפיק ממנה הון פוליטי מירבי. זה לגיטימי.

אבל כאשר הדבר מהווה תרומה ישירה לתעמולה הסובייטית ונועץ סכין בגב הענייה מברית-המועצות, הלגיטימיות מפוקפקת מאוד. הקואליציה המזורה של אגודת-ישראל ודק"ח, שנולדה כאן היום, מרכיבת בער עצמה.

שר לבנות אלפי בניינים, מבלי להשחית את הנוף — בתנאי שהבונה יאהב את הנוף, יבין אותו, ירכין את ראשו בפניו, ויתאים את הבנייה אליו. אי-אפשר לדרוש זאת, אולי, מספסר פרטי. אבל חובת הממשלה היא לדאוג לכך שהספסרות הפרטית לא תשחית את הנוף. לכך דאגו הבריטים, כשהיו בארץ. אבל כשהממשלה עצמה מספסרת בקרקעות ובונה שיכונני-זוועה, מי יציל את הארץ בפניה? זעקי, ארץ אחובה!

ישראל. אדם בעל השקפה כזאת, שיש בידו אמצעים כאלה — יכול להרוס את הארץ יותר מכל צבאות אויב. כי שרף כלל אינו מבין מה טוענים נגדו. אין כל אסון בבנייה, המתאימה את עצמה לנוף. הטענה כאילו כל בנייה חורסת את הנוף — משוט אינה נכונה. די לראות כפר ערבי רגיל בארץ, שלא תוכנן על-ידי שום ביוורקראט בעל תואר אקדמאי, כדי לחיוכח איך אפשר לבנות לתוך הנוף, מבלי לחשיתו. אפי

כלל מקובל, שמה שהיה לפני המישים שנה, הוא חלק מהנוף. אפילו הבניין כשלעצמו איננו כליל הפאר או ה"ויפי" או החן. מה שבונים עכשיו, זה יקח כמה עשרות שנים עד שיהפך לחלק של הנוף, ומי שישנה זאת — איך אומ' רים הצברים — יעלו עלי. עכשיו עולים עלי. אבל אני עומד כאן מוזן ומוזמן, אבל לא לעניין. כל הטענה הזאת היא — כמובן — מופרכת מיסודה, והיא מוכיחה שזאב שרף מהווה סכנה לארץ-